

AD LECTOREM

PRÆFATIO.

 *C*CE tibi Lector benigne novū
quid apportem. Naturam hic
habes viventem, & prudentem:
optimam vivendi ducem, mo-
rumq; moderatricem. Quæ nec
viva tamen est, nec intelligens: nec anima,
nec mente prædita. Versus hic etiam habes
emblematicos. Quo quidem scribendi gene-
re miraberis forte non injuriâ me Aristoteli-
cæ Philosophiæ, & Medicinæ Galenicæ Profes-
sorem, ætate jam ad senectam vergente po-
tuisse delectari. Quod certe studium pueris
potius, vel adolescentibus pœseos studiosis
convenire videtur. Et huiusce quidem ge-
neris multa sunt ab aliis in lucem edita: quæ
studiosa juventuti satis accepta, gratâque
sunt. Atque hæc de emblematis. Quæ
verò iis adjecimus: omnino à proposito viden-
tur esse aliena. Nempe quod unicuique stu-
dioso

AD LECTOREM

diſo ſuum emblemata ſeorſum dicaverimus:
& appoſitis etiam inſignibus: quæ ferè plus
interdum occupant ſpaciũ, quàm ipſorummet
emblematum pictura. Cum itaque non du-
bitarem quin hæc aliquos offenderent: me-
ritò huic incommodo fuit occurrendum:
quod aliter fieri melius non potuit: quam ſi
rationem inſtituti mei paucis redderem, &
exponerem.

Non equidem inficior quin me ſtudiis
gravioribus addictum eſſe oportuerit: quæ
meam decerent, & exornarent profeſſionem.
At neque hoc à me neglectum eſt. Nam in
id quo potui ſtudio incubui: ut non meis mo-
dò ſatisfacerem auditoribus: ſed & aliis et-
iam compluribus phyſices, & medicina ſtu-
dioſis editis in lucem meis lucubrationibus
gratificarer, & prodeſſem. Sed ut ſunt tem-
pora, typographica merces ſpretæ jacent: ne-
ſcio quo vel literarum contemptu, vel inju-
riâ bellorum: ut typographis hoc vitio dari
non debeat: ſi librorum à ſe edendorum hunc
delectum habeant: probentque non qui ſint
optimi, ſed qui citò distrahi poſſint. Quo et-
iam nomine juris, & Theologiæ ſtudia flo-
rent inter cætera maximè. Philoſophica ve-
rò

P R A E F A T I O.

rò quo sint in pretio, res ipsa evidenter docet.
 Italiam excipio: cuius nobilitati philosophia
 potissimum curæ est: loco venationis, &
 computationum: more, & consuetudine
 verè nobili. Nostris autem in regionibus ne-
 scio quid ipsa possit esse despectius. Et vix quis-
 quam inveniretur: quem eius studium ob-
 lectaret: nisi vel publicis aliquibus alliceretur
 honoribus: vel etiam magistratus jussu,
 & imperio, qui sumptibus vivunt alienis,
 eò adigerentur. At quonam hoc successu?
 Quo cetera quæ ab invitis, & nolentibus sus-
 ciipiuntur. Ubi magistrorum nomen adepti
 fuerint: saepe etiam nescio quo jure: ad alia
 subito properatur. Hic nostros videas philo-
 sophos dimissa, vel projecta philosophia non
 secus exultare: quam si densis è tenebris
 & captivitate liberati, sui jam sint juris.
 In cuius ergo gratiam tantopere laborabi-
 mus: ut ad alia studia nobis, qui philosophia
 Professores sumus, animum appellere non li-
 ceat? Neque certe propterea multum à meæ
 professionis studio recessi: quod versib. operam
 dederim emblematicis. Nam si carminis ra-
 tionē excipias: nihil in nostris erit emblema-
 tib. quod nō vel physicū sit, vel philosophicum.

A D L E C T O R E M

Et prima quidem hac huiusce nostri laboris & exercitii fuit occasio. Cum viderem aliquando ligna secantem operarium quemdam impulsam in nodosum truncum cuneum avellere nulla vi potuisse: qui post tamen iteratis ictibus trunco in partes divulso, & discerpto suapte sponte exiliit: facile hoc ad nostros mores accommodari posse judicavi: subitoque praeceptum hoc feci: rectè suscepto labori constanter insistendum esse: licet non ita benè videatur esse successurus. Quod etiam praeceptum in praxi medica saepe diligenter observari debet. Egri namque, nisi medicatio nostra subito in melius abeat, animum abjiciunt: & crebro etiam nobis obtemperare nolunt.

Cumque alio tempore per agros exspatiarer (quos non procul à nostris Museis habemus complures: majore nostro aestatis, quam hyemis commodo) multas inter alias aristas demissas inflexasque deorsum, unam conspicatus: quæ ad sydera erecta, & superbiens attollebatur: discriminis huiusce causam animadverti facile: quod nimirum hac sola locellis inanibus levior esset: illa vero granis densioribus aggravarentur: quo modo vi-

P R A E F A T I O.

do videmus non gravem doctrinam, sed falsam eruditionis opinionem superbos facere. Fuerunt alia huiusmodi permulta: in quibus animi gratiâ me ipsum exercui. Quæ ut majori cum voluptate ab iis legerentur: quibus eorum copiam facturum eram: elegiacis primum, post verò etiam plurium generum versibus à me descripta sunt. Cumque meis convictoribus arridere cœpissent: aliis etiam studiosis aliquot adeo placuerunt: ut ea in lucem edi vellent, & peterent. At typographos nimii sculpturae sumtus absterrebant. Ut vero meis id fieret sumptibus: res meæ non ferebant. Quod cum mei convictores animadvertissent: hoc inierunt consilii, & inter se constituerunt: ut, si suum unicuique emblemata tribueretur & dicaretur, facta insuper potestate, qua qui vellet emblemata suo sua adjiceret insignia: tantum quisque precii numeraret, quantum ad unius emblematis sculpturam satis esset. Hoc itaque cum à me petiissent, lubens eorum voluntati sum obsecutus. Ita namque pro nihilo id omnes, satis DEI beneficio locupletes erant habituri: quod mihi soli nimis grave fuisset. Quare ut eis gratificarer amplius: optio

A D L E C T O R E M

cuique à me data est, ex multis emblemata sibi deligendi, quo delectaretur maxime: ne cui forte aliquod adscriberetur emblemata: quod ab aliquibus in malam partem acceptum, in ipsius ignominiam ei tributum esse videretur. In multis enim vitia taxantur in genere: quorum arguere tamen in specie decet neminem.

At neque est, ut quisquam offendatur propterea: quod nullum in nostris emblematibus ordinem observaverimus. Nam ut pro sua quisque dignitate locaretur: difficilimum id nobis erat futurum: nec periculo vacans, nec invidia. Quod certè malum aliter melius evitare non potuimus: quàm si primo loco ponerentur, qui prius: & posteriore, qui posterius accessissent.

Etsi vero quae adjecta sunt insignia, nihil ad rem faciunt emblematicam. Id ipsum tamen ea sunt, quod in huiusmodi libris ferè potissimum quaritur: & saepe etiam sumptu non exiguo. Studiosa namque iuventus amicorum suorum memoria, & insignium contemplatione multum oblectatur: ut sola nominum ascriptio his amicitia pignoribus non putetur esse satis: nisi etiam eorum appin-

P R A E F A T I O.

pingantur insignia: quorum meminisse volunt. Non ergo nobis hoc vitio dabitur: quod hac in parte studiosis indulserimus.

Fuerunt equidem non pauci, quibus sententia non fuit eadem. At licet insignia sua noluerint adjicere: haud ita tamen appositis aliorum insignibus offensi fuerunt: quin sua nostris hisce versibus nomina dederint. Neque dubium nobis est de multis: qui neque hos, neque illos sunt probaturi. Nam ita ferè usu venit: ut qui se aliquid esse putant, ad contemptum eius quod aliorum est, quam ad iudicium de aliis moderatius, sint procliviores. Nobis sat erit: si quod praestitimus, paucis placeat: quando qui sunt inter criticos, & argutos rerum alienarum censores, & castigatores acerrimi, placere nequeunt omnibus.

Qui tamen inter ceteros equiores sunt: etiam mirabuntur absque dubio: quid opera hac in re posuerimus: quæ à pluribus aliis sedulo exculpta, & forte etiam perfecta est ab aliquibus. Ergone praestitum hic à nobis est aliquid, quod alii neglexerint?

Gravis equidem hæc est comparatio: de qua sententiam nostram proferre nos non de-

A D L E C T O R E M

ceat. Quid nobis tamen in nostris emblematis maximè fuerit propositum : quod alii vel non observarunt, vel certè perraro : nobis id forte commemorare licebit : de quo postea penes cordatos, intelligentesque lectores erit iudicium.

De meis itaque versibus, quod ad Latinum sermonem attinet, tantum abest ut gloriari velim : ut ingenuè fatear, mihi hoc vehementer dolere : quod à juventute mea studium hocce mihi non ita cura fuerit, ut esse oportebat. Satis mihi namque videbatur esse ; si vel mediocrem communis linguae puritatem assequeretur, etiam absque elegantia : & quae in aliis observassem vitia vitarem. At horum temporum alia est ratio : doctorumque virorum ita sunt iudicia comparata : ut ferè despiciatur, & pro nihilo putetur, quicquid in lucem editur : nisi pura sit, & elegans oratio : vix etiam habita rerum ratione quae proferuntur. Voluptatem hoc nempe est, rerumque colores, ipsis rebus, & utilitate praeferre. Ut vero excellat in utroque genere quispiam : rerumque gravitas cum orationis puritate, & elegantia conjungatur : paucorum hoc certe est, & multò dif-

P R A E F A T I O.

tò difficillimum. Si tamen desit alterutrum: rhetoribus philosophos anteponimus: quicquid hac de re sentiant alii.

Sed de his satis: ad rem ipsam accedamus: in qua materiam, formamque & carminis rationem spectavimus. Materia physica est: formaque moralis: & ornatus exterior poëticus est. De materia primum: & paulò quidem copiosius agemus: ut intelligas (optime lector) quibus de causis, cum infinita, liberrimaque sit emblematum materia: solum id tamen assumpserimus, quod ipsa rerum rationis expertum nobis natura obtulit. De ceteris post etiam dicemus aliquid.

Duo sunt omnino Academica doctrinae genera, quorum unum acrius est, & ad veritatem demonstrandum efficacius. Analytica hac docendi ratio est, & verè philosophica. Placidior altera est, & mollior, ad demonstrandum minus, quam ad res demonstratas illustrandum comparata. Priore dimissa posteriorem assumemus. Hæc duplici etiam fine contineri posse videtur: quando vel illustratur res demonstrata, ut melius intelligi possit: vel exornatur, aut conditur, ut voluptatem pariat. Primi generis exempla

AD LECTOREM

pla sunt, & parabola. Ex historiis petenda sunt exempla: si non sint ob oculos. Virtutem, ait Aeneas filio suo Ascanio, disce ex me verumque laborem, fortunam ex aliis: quam scilicet metuere, vel sperare debeas. Etsi fortuna nullis exemplis constitui, vel addisci posse videtur: utpote quæ ut cetera quæ per accidens sunt, nulla ratione contineatur.

Parabolis noster Salvator usus est frequentissimè. Cum enim rudem populum docere vellet: ea quæ cuique obvia, & nota erant assumpsit: quibus ad propositum bene, & convenienter accommodatis, res eis divinas poneret ob oculos, & illustraret.

Ab hisce genus quoddam aliud est: quod & ipsum in similitudine aliqua consistit. Emblemata hæc sunt ἀπὸ τῶ ἐμῶν λέγονται dicta: quod non ipsas quidem res constituent: sed iis ornatus, & voluptatis gratiâ decenter adjiciantur. Qualia sunt quæ scriniis, aut spondis non contemnenda fabrorum lignariorum arte inseruntur: quæque firmioris instar cuiusdam picturæ animalia varia, resque alias aspectu jucundas referunt.

Emblemata ergo (de quibus hic agimus)
mora-

P R A E F A T I O.

moralium sunt virtutum aut vitiorum in
 variis DEI & naturæ operibus expressæ pi-
 cturæ: quas recte contemplati ad usus nostros
 magna cum voluptate accommodamus: mo-
 do qui noster sit, non DEI, vel naturæ. Non
 enim eadem ut præstemus nostræ ferunt fa-
 cultates. Sed tum demum naturamque
 Deumque dicemur esse imitati: quando ad ea
 quæ nobis à DEO, & natura in hoc universo
 virtutum objecta sunt exemplaria nostros
 mores composuerimus. Natura namque
 bene, beatèque vivendi dux est optima:
 ne cum iis labi, & errare videamur: qui na-
 turam vitiorum omnium scaturiginem esse
 putant: quasi quicquam fecerit DEVS, quod
 nos ab eo abstrahere possit. Huic similis alia
 est insania: Philosophiam (quæ operum DEI
 cum recta ratione est contemplatio) errorum
 esse doctrinam, manifestè cum veritate no-
 bis diuinitus patefacta pugnantium. Ne-
 sciunt homines isti nativos rerum colores à
 fucis discernere. Naturam iniquum est
 id dici, quod ad naturam ob peccatum acces-
 sit extrinsecus. Absit autem à nobis insa-
 num hoc & furiosum hominum imperitorum
 dogma: qui peccata faciunt naturalia: vel
 ipsam

A D L E C T O R E M

ipsam quoque volunt hominis naturam, essentiamque complere. At nostra hic forte est accipienda natura: non ea qua brutis inest animantibus, aut aliis etiam corporibus, vita sensusque expertibus. Ut vero illud inficiari nequaquam volumus: ita neque hoc propterea verum est. Nam & nostram, & eam qua aliorum est naturam sequi debemus: Cum in nobis vix quicquam sit, quod cum aliis non habeamus commune: quodque est aliorum, id aliqua etiam ex parte ad nos non spectet. Homines sumus, & alii sunt. At animalia etiam sumus, & corpora sumus naturalia. Ne quis putet in hac rerum universitate quicquam esse, quod non ad nos pertineat: vel cuius aliqua in nobis non sit expressa imago. Rectè igitur in officiis Cicero. Sic enim est faciendum, ut contra naturam universam nihil contendamus: ea tamen conservata propriam naturam sequamur. Neque vero Philosophiam in mera & profunda contemplatione demergimus: atque si felicissimus ille sit, qui ne homo quidem est amplius. Miror etiam mentesne ulla sint omnis expertes materia: quibus hac sola tribui debeat contemplatio. Nos
certe

P R A E F A T I O.

certe fælicitatem nostram ei philosophia acceptam ferimus: qua nos à vera operum DEI contemplatione, & voluntatis eius cognitione ad perfectà virtutum opera deducit. Hic idem quoque finis est emblematum Christianorum. At vero ut emblemata hæc suis propriisque limitibus contineantur: amoveri debent multa; quæ in hocce theatrum emblematicum, pœtarum animis & versibus in hoc genere nimis, & inconsideratè luxuriantibus irrepperunt. Vix enim quicquam fingi pingique potest: quod non in emblemata vel abierit, vel etiamnum abire possit. Hic via patente plena cuique facultas est quidvis comminiscendi: ubi nescio quas rerû confictarum videas imagines: ut mirari merito possis, quid ex tanta varietate possit elici, quod & certum sit, & emblematicum.

Hinc etiam ad principum, nobilium, & ignobilium ventum est insignia: quæ materiam emblematibus præbent amplissimam: ut in varios sæpe sensus trahuntur: de quibus ab initio minime fuit cogitatum. Id enim primi authores ferè solum spectasse videntur: ut iis tamquam propriis notis familia nobiles à se invicem, & ab ignobili-

AD LECTOREM

bilibus discernerentur, & dignoscerentur.

Petuntur etiam ex fabulis poëticis emblemata: quemadmodum ex iisdem quoque fabulis argute expositis res naturales describuntur: quod suavissimo carmine gallico præstitit GVLIELMVS de BARTAR. Et optima quidem varietate. Cum enim utilibus ex rebus queratur voluptas: etiam in suavibus negligenda non est utilitas. Ut vero non idem placet omnibus: fabulis alii delectentur poëticis: naturam nos sequi malumus, quam ut nostro in carmine, vel emblematis ullum poëtarum figmenta locum habeant. Sique magnæ magnis fabula conveniant: nos parvas pueris tamen meritò concedimus: quales sunt Aesopica: in quibus tritissimum illud ὁ μῦθος δηλοῖ manifestam præbet utilitatem.

Quin & magnorum etiam virorum res olim gesta picturis emblematicis imitanda proponuntur: quæ tamen exempla sunt, & generis quidem alterius: in quo res una & eadem in subjectis numero solum, non specie discrepantibus spectanda & imitanda depingitur.

Et si

P R A E F A T I O.

Etsi vero liberum hoc est scriptionis genus: ut unusquisque pro arbitrio quidvis assumere possit condendis emblematicis. Hic tamen ordinem desideramus maximè: ne (quod fieri solet) variè variis generis emblemata inter se misceantur. Cumque rerum natura parens in hoc genere nobis omni ex parte possit satisfacere: tum ut sit quod emblematicis probè conveniat: tum ut sit satis: Quicquid aliis videatur: nos emblematica nostra maluimus hisce limitibus contineri. Cum enim hic emblematicum decor, ususque sit potissimus: ut illustrent, condiant, atque confirment praecepta moralia: naturam certè præstat imitari: quàm nescio quæ imaginationis humanae monstra: quæ non magis firma, & certa sunt, quàm muscarum gyri in aëre volitantium. At natura tamen res nobis offert, quæ verè sunt, certoque & stabili essentia sua modo nostros afficiunt sensus. Quis vero non malit ad opus suum aggressurus certos canones, & firma in rebus firmis, atque constantibus exemplaria, quàm in aqua, vel aëre varias mobilesque figuras imitari?

De rebus autem arte factis si queratur:

b

eas

AD LECTOREM

eas judicamus, ad hoc etiam rerum emblematicarum genus posse referri. Naturales enim sunt maxima ex parte: nec arte fieri quicquam potest, quod non in aliqua re naturali consistat: ut ferè natura acceptum sit ferendum, quicquid ex rebus arte factis petitur. Dentata in utramque partem serrata latos facile secat asseres: cui si asperitatem simul cum dentibus demas: hunc usum amplius præstare non poterit. Et verbis sua est etiam concedenda asperitas: non illa quidem, quam vulnerum DEI, sacramentorum, & elementorum tonitrua horribilem faciunt & execrandam: sed quæ verbis etiam mitioribus rationis aut legum virtute potest terrorem iis incutere qui deliquerint. De janua simile aliud est:

Iuvo clausa, patensque.

Non ergo res olim gestas, neque confictas variè: sed naturam volumus conficiendis emblematis subministrare materiam. De qua tamen non parva oritur difficultas. Et videbimur hic fortè rebus naturalibus minus affingere usus. Non enim natura est intelligens, ut docere nos possit. Nosque cum simus intelligentes, natura debemus præesse potius.

P R A E F A T I O.

potius, quàm ab ea regamur. Quod equi-
dem artificum satis ostendit industria: qui
naturam complent ratione. Quaecum ita
sint: ut nos ex hac expediamus difficultate:
paucis de natura eiusque usu vario agemus.
Naturam in confesso est nullo rationis uti
adminiculo: quam docet tamen Aristoteles
secundo Physicorum agere quicquid agit ἐν ἐκόν-
τῃ: cum agere propter finem solius intelligentis
esse videatur: nempe ut consultatione ali-
qua quod futurum est praevidere possit. Ec-
quid igitur? Tribus tibi verbis ex Aristote-
le satisfiet: ubi rem intellexeris. καὶ το, καὶ ἡ
τέχνη ἔβηλένεπα: at neque ars consultat. Hoc
alii ut volent interpretentur: nostra hac est
expositio. Non hoc artis est, ut artifex quod
facit propter finem faciat: ob id errant, qui
verba haec ad artificem referunt: cum de
arte loquatur Aristoteles: cuius non est de
fine consultare: sed alterius cuiuspiam in-
telligentis animae facultatis: qua cum prae-
ditus etiam sit artifex, finem ipse sibi suum
proponere potest, priusquam operi manum
adhibeat. De appetitu quaestio est eadem:
quomodo moveri possit à bonis externis, & sa-
pe etiam absentibus: cum neque sentiat, ne-
que.

A D L E C T O R E M

que sit intelligens. Responsio in promptu est. Non partis hoc huiusce solius est opus: sed totius, quod & appetit, & sentit, & intelligit. Naturam absque D E O consideres: hanc meritò miraberis ullum posse spectare finem: cum neque sensu, neque ratione sit prædita. Progrediendum ergo est ulterius: ut agens illud infinita sapientia, potestatis, & prudentia agnoscamus, quod naturā ad hunc ipsum finem direxit: datis ei viribus quæ ad hunc consequendum possent esse satis. Ad finem ergo natura contendit non consultatione, aut prospectu aliquo, sed impulsu quodam essentia: quæ naturalis quadam est necessitas verius, quam voluntatis motus δυνάμει ἀντι-Φάσεως liberioris. Locus in metaphysicis est à proposito non alienus: in quo architectum operis intelligentem cum operariis confert Aristoteles: inquiens, hos facere quidem ea quæ ad finem ducunt: sed non intelligere tamen quid rei sit: οἱ δ' ὡσαύτε καὶ τὰν ἀψύχων ἐνία, τοῖσι μὲν οὐκ εἰδότες ὅτι τοῖσι, ὅσον καίτοι τὸ πῦρ. Atque hac de consultatione, quæ causæ est primò efficientis. Nos hic jam in natura spectamus aliud: nempe ut eius operibus fruamur, & cum ratione utamur. Non est ipsa qui-

P R A E F A T I O.

quidem intelligens: at ei quod deest nos supplere possumus ratione.

Duplex itaque est operum natura usus. Nam aut proprius est, & verè naturalis, ad humana vite sustentationem comparatur: aut adscitur aliunde. Nos seposito priorē posteriorem explicabimus: qui multiplex est: prout ad varios fines res naturales variè usurpantur.

Josue 24. Cum DEVS populum suum in gratiam recepisset: in fœderis eius confirmationem Josua saxum sub quercu velut testem rerum actarum, sacrumque signum constituit.

Sæpe etiam rebus naturalibus corporeis, & in nostros sensus incurrentibus demonstrantur ea quæ nostros fugiunt sensus. Ita Spiritus sanctus in Baptismo CHRISTI sub specie columbæ comparuit. Actorum 10 Petrus in ecstasi vidit aperto cælo varii generis animalia: quibus ut impuris Judæi vesci non poterant. Ea gentes designabant: quas DEVS in gratiam recepturus, & purgaturus erat: ob id Petrum de cælo vox audita reprehendit: quod quæ purgasset DEVS impura dicere non debuerit. Semen, quod in
b 3 terram

A D L E C T O R E M

terram mittitur, regnum, verbumve DEI.
Vitis autem Johann. 15. CHRISTVM eius-
que fideles designat. Manna Judaeorum,
Exodi 11. cibi caelestis typus erat: cuius me-
minit noster Salvator, Johan. 6.

In hoc etiam genere contineri posse vi-
dentur Aegyptiorum Hieroglyphica: qui fi-
guris animalium loco scripturae aut sermonis
animi sensa exprimebant. At Pythagorae
progreſsi sunt ulterius. Nam & ipsas ani-
malium formas (τῶν ψήφοις τὰς τῶν φωνῶν ἀ-
φωτισίας ἐξομοιῶντες metaph. 14.) & res etiam
quasvis alias immo metaph. ex numeris con-
stituerunt: in quibus videbantur sibi videre
ἐμοιῶματ' αὐτὰ πολλὰ τῶν ἔσσι.

Atque hi rerum naturalium usus in si-
gnificatione consistunt. Nam quod de sacra-
mentorum virtute dici posset: id rerum ex-
ternarum non est, sed interna Sancti Spiri-
tus operationis. Ex quo magorum & impo-
storum medicorum impudentia satis appa-
ret, qui miros adhibitis ad opera sua rebus
naturalibus tribuunt effectus, hocque astu
facile decipiunt imperitiores. Cui simile
& hoc est. Ut magica improbitatis suspicio-
nem effugiant, ipsius etiam DEI nomen as-
sumunt.

P R A E F A T I O.

sumunt, & aliquot loca ex sacris literis allegant. Alii verbis ipsis vel prolatis vel appensis: aut etiam literis vel figuris miras adscribunt vires.

Neg^q vero minus hisce ridicula sunt superstiosa Medicorum *ⲙⲉⲓⲁⲣⲣⲁⲧⲁ* vel *ⲙⲉⲓⲁⲛⲧⲁ*: quæ corpori appenduntur, ut cutem ipsam contingant. Cuiusmodi est quod prabet Trallianus lib. 12. ad febriles rigores avertendum. Olea folio ante Solis ortum decerpto characteres *ⲡⲉⲣⲱⲓⲁ* vulgari atramento inscribuntur. Haud equidem imus inficias quin hæc sæpenumero quod pollicentur, id præstent: sive id utentium fiducia fiat, & spe salutis animum naturamq^q adversus morbum confirmante: sive DEO aliquid superstitioni concedente.

Sed multò maximè impius est eorum usus, quæ cum naturalia sint, minimè tamen agunt naturaliter, sed ea quam cis cacodæmon addit virtute. Quæ quidem qualia sint, ex illo unico chirurgorum unguento satis intelligitur: quo ex multis & herbis, & radicibus confecto gladius, aut quodvis aliud instrumentum, quo vulnus cuiquam illatum fuerit, non ipsum vulnus inungitur: de quo hæc

AD LECTOREM

olim ad me scripsit vir magnificus & generosus D. ANDRAEAS DVBITIVS. Adde ad haec; quæ copiosius persequi ad te scribentem, non est necesse; constellati illius unguenti (ita enim vocant) fama ad vos jam pridem, ut credo, pervenit. Sunt certa fidei barones, & alii amici mei, qui deierant gravissima vulnera illo unguento persanari; si tela, quibus inflicta sunt vulnera, illinantur, & obli-
gentur. Ac quod etiam magis mirabile est, si quis tela ad ignem admoveat, ad frigidum aërem, aut aliàs negligentius curet, vulnerati magnos cruciatus, noxamque persentiscunt. Quid hoc esse putem? Ea certe, quæ ad eius unguenti confectionem adhibentur, nec manifestam, neq; occultam huiusmodi vim aliis in rebus ostendunt. Si ad incanationes confugas, nova questio oritur. Si fidem hac perficere dicas, quæram item, quomodo actio fiat sine contactu. Et quomodo nãdus illud animi agere in corpora ἐξωθεν & aliena queat.

Atque præter hos omnes alius est etiam rerum naturalium usus: quas nobis DEVS Opt. Max. non ad necessitatem modo, sed etiam ad delectationem comparavit. Voluptatis

P R A E F A T I O.

tis hic usus est: quæ sua est non sensibus solum, sed & ipsi etiam menti: quando quæ pulchra sunt cum delectatione percipimus, & verè contemplamur: iisque cum voluptate fruimur, quæ suis suavibus, & jucundis qualitatibus natura nostræ conveniunt.

At vero ab hoc etiam usu distat aliquantum emblematica rerum naturalium imitatio: utpote cuius finis sit præter earum rerum contemplationem, & perceptam ex ea contemplatione voluptatem utilis bonarum virtutum doctrina: quando scilicet illa DEI, & natura βλέμματῶν nostris accommodantur moribus.

Dum autem naturam sectamur, recta ratione nobis est progrediendum: ne tamquam cæci à via virtutis aberremus. Quæ in re duplex est cautio: tum ne quidvis imitemur: tum etiam ne quod contra bonos mores est, emblematicè doceamus. In illo error est: in hoc etiam est malicia. Errorem dicimus: si quicquid in feris est animantibus, aut aliis rebus naturalibus, id absque discrimine velis imitari. Nam (ut paulo ante ex Cicero-
ne monuimus) naturam universam ita conservare debemus, ut propriam sequamur:
b s quam

A D L E C T O R E M

quam si quis omiserit, alienam volens imitari: fieri non potest, ut universa vita sua, & singularum actionum aequabilitatem conservet: qua nihil est (ut idem ait Cicero) magis decorum. Neque tamen ob id mala est rerum aliarum natura, quod eam nos imitari non deceat. In nobis enim fit malum, quod in aliis malum non est: nempe si cum natura nostra id pugnet. Ira in cane non est in vitio: nec feritas in lupo, vel voracitas. Ignis seipsum sistere non potest, quin omnem quam contigerit ustilem materiam absumat, & devoret. Lapis cum deorsum fertur, ex seipso quiescere non potest. Haec in hisce bona sunt: in homine non item. Nam liberè vivit, & perficitur: ut cum in voluntate sua *δύναμιν* habeat, quae velle & nolle possit: ratione seipsum etiam contineat, & sistat.

Sed in aliis etiam malicia est, & improbitas: ut si quem velis levi de causa irritatum ad extremam vindictam concitare, duras in mari cautes ob oculos ei pictura ponas emblematica: quae naves in se tempestatis errore pulsas, non repellunt modò, sed confringunt penitus. Quae plus quàm ferina ultio in hominem cadere nò debet. Cavendum ergo est,
ne

P R A E F A T I O.

ne quid emblematicè interpretemur, quod sit
 contra bonos mores. Atq; hæc & alia emble-
 matum vitia tum demum facile vitabimus:
 si morum præcepta non primò constituentur
 emblematicè. Nam in emblematis magna
 est in utramque partem varietas. Sed hæc
 ubi à Philosopho morali constituta fuerint,
 egregiis postea illustrentur emblematibus.
 Non est ex Apocalypsi primum discenda Theo-
 logia. Neque tamen propterea negligendus
 • est emblematum usus: quod ad benè, beateq;
 vivendum moralis philosophia possit esse
 satis. Non enim stoica hæc austeritas compe-
 tit omnibus. Sed cum plerisque hominum
 agendum est mitius & mollius. Grammati-
 corum spinosa & contentiosa asperitas ludo
 contemperatur etymologico. Neque nos so-
 lo pane, & aqua vesci voluit DEVS: varios
 etiam cibos, & condimenta multiplicia nobis
 ipse ad voluptatem concessit benigne, & libe-
 raliter. Moralia etiam præcepta jucundis
 depicta emblematibus, cum voluptate acce-
 ptantur promptius: quæ sola tamen non est
 utilitas. Nam præcepta hæc huiusmodi pi-
 cturis illustrata melius intelliguntur. Et cum
 nobis hæc res emblematica ob oculos versan-
 tur.

AD LECTOREM

tur, de moralibus illis praeceptis saepe admone-
mur: quae contemnenda non est admonitio.

Hae sunt (humanissime lector) quae de
emblematicis in genere: & in specie de
Physicis dicere voluimus. Ex quibus non ipsa
modo nostrorum emblematum materia, sed
etiam forma quae sit intelligitur. Res nam-
que naturales emblematica insertione, &
applicatione ad mores nostros ethica fiunt, &
formam quamdam moralem concipiunt:
quae certis virtutum praeceptis continetur, &
describitur. At dum hic non nihil videmur
praestitisse: quicquid hoc tamen sit, merito
fatemur nondum esse satis. Nam nec omnia
virtutum genera complevimus: nec ea quae
attigimus in eum digesta sunt ordinem, qui
moralibus praeceptis est conveniens. Cumque
difficillimum hoc sit: ut quod deest, complea-
tur: si tamen nostrum hocce studium, morum
& poëseos studiosae juventuti placeat: ope-
ram dabimus: ut naturalis haec morum phi-
losophia, quoad eius fieri poterit, à nobis ma-
xime perfecta in lucem aliquando prodeat.

Exterior autem forma certa quadam
constat partium conjunctione: quae par-
tim carminis est, & metrica: partim vero
totius

P R A E F A T I O .

totius compositionis: & emblematica dici potest. Exteriorem vocamus: quod & in prosa: & alia etiam rerum, partiumque dispositione constitui possint symbola & emblemata: qualia sunt quae nuper in lucem edidit doctissimus vir, & valde solers, & industrius D. JOACHIMVS CAMERARIVS, clarissimi JOACHIMI & P. & F.

In carmine sua tamen quaedam major est quam in oratione soluta suauitas: qua nobis certè fuit opus vel maximè. Nam si quod metricum est, nostra demas orationi: quod reliquum erit, omni vacabit elegantia, nec cum voluptate legetur. De nostris autem versibus nihil ferè est quod commemoremus. Tales nempe sunt, quales eorum sunt, quibus hoc exercitii genus non ἐγγον ἐστίν, sed παρὰ γον. Si scissem in mea iuventute, quid post futurum esset: diligentius certè puriores legissem poëtas. At consules hoc (amice lector) quicquid est aequi bonique: Cumque nobis facultas desit: satis id erit tibi quod prestare potuimus. Sique nihil aliud placeat: hoc tibi tamen forte placebit: quod ita haec emblemata composuerimus: ut ex praefixo hemistichio facile cuiuslibet emblematis summa,

AD LECTOREM

ma, sensusque possit intelligi. Dein quod materiam ipsam ex illustri rerum naturalium theatro desumptam breviter proposuerimus, & exposuerimus. Postea vero pari brevitae moralia praecepta descripsi-
mus: quae rebus antè propositis applicari, & accommodari posse videbantur. Quamvis autem huic operi annos jam aliquot impenderimus: nondum omnia tamen emblemata perfici potuerunt: tum aliis de causis: tum quod sculptor noster aliis etiam pluribus operam suam commodaverit: & procul etiam à nobis absuerit diutius quàm fore putabamus. Ut vero editionem differre-
mus amplius: consultum non erat: non tam nostro, quàm studiosorum nomine: quibus editionis mora & gravis, & molesta erat. Quae fuerunt ergo reliqua: ea cum ceteris etiam absque imaginibus excudi curavi-
mus: ut si qui suis forte nominibus, & insignibus adjectis nostrum hoc opus emblematicum decorare vellent: ex iis quae prae ceteris magis placerent, sibi ea deligerent. Ita enim compleri posse iudicavimus: quod aliàs absolvi absque graviore mora non poterat. Neque metus est, ne altera editio nimis diu dif-
fera-

P R A E F A T I O.

*feratur: cum certis de causis pauca excusa
sint exemplaria. Vale humanissime lector:
& his si potes, aut lubet, utere cum volupta-
te.*

*Altdorfi Noricor. Mense Augusto, Anno
M. D. XCV.*

Nicolaus Taurellus
Physices, & Me-
dicinae Professor.

Ante

